

Agnieszka Kanthak
nauczyciel języka polskiego

SKRYPT

z języka polskiego

ROZKŁAD MATERIAŁU Z JEZYKA POLSKIEGO – Klasa III SEMESTR PIĄTY **(ROK SZKOLNY 2023/2024)**

Program nauczania języka polskiego zakłada korzystanie z podręczników Wydawnictwa Operon pt. *Język polski. Kształcenie kulturowo-literackie i językowe* autorstwa Urszuli Jagiello, Renaty Janickiej-Szysko i Magdaleny Stebleckiej-Jankowskiej. Część 1: Numer dopuszczenia MEN - 1020/1/2019.

Klasa III

Teksty kultury wybrane do omówienia w klasie trzeciej pokazują nastroje końca wieku i obawy przed nadchodzącymi zmianami oraz dążenie do odzyskania niepodległości mimo różnorodnych przeszkód. To również obraz odzyskanej wolności i wyzwania, jakie ona przyniosła młodemu państwu i jego mieszkańcom. Literatura wojny i okupacji pokazuje realia życia w czasie wojny, ale przede wszystkim wpływ doświadczeń wojennych na człowieka.

Poznanie materiału nauczania zaplanowanego do klasy trzeciej pozwoli uczniom odkryć gwałtowne zmiany, które zaszły na przełomie XIX i XX wieku oraz w dwudziestoleciu międzywojennym, poznać życie ludzi żyjących w czasie II wojny światowej, cierpienia zgotowane przez nazistowski i sowiecki aparat przemocy, perspektywę kata i ofiary. Umożliwi również dostrzeżenie źródeł kryzysu wartości na przełomie epok oraz postaw bohaterów, którzy zachowali człowieczeństwo, ocalili godność w totalitarnym świecie.

Podane zagadnienia dla klasy III zostaną zrealizowane jako 56 jednostek lekcyjnych (po 28 na każdy semestr).

Zakres materiału

1. Człowiek schyłku XIX wieku, czyli o nowej epoce – Młodej Polsce - Kazimierz Przerwa-Tetmajer, *Koniec wieku XIX, Lubię, kiedy kobieta, Nie wierzę w nic* – 2 godz.
2. Impresjonistyczne widzenie świata - Kazimierz Przerwa-Tetmajer, *Melodia mgieł nocnych, Widok ze Świnicy do Doliny Wierchcichej* – 1 godz.
3. Odkrywanie Tatr - Kazimierz Przerwa-Tetmajer, *Na skalnym Podhalu* (fragm.) Franciszek Mirandola, *Tysiąc sześćset dwudziesty trzeci sonet o Giewoncie* – 1 godz.
4. Jak wyrazić to, co niewyraźalne. Symbolizm - Jan Kasprówicz, *Krzak dzikiej róży w Ciemnych Smreczynach* – 1 godz.
5. Krzyk rozpacz (ekspresjonizm) - Jan Kasprówicz, *Dies irae* – 1 godz.

6. Pisarz jako naukowiec. Naturalizm. - Obraz powstańca w opowiadaniu Stefana Żeromskiego *Rozdziobią nas kruki, wrony...* - 2 godz.
7. Człowiek wobec natury. Dialektyzacja - Władysław Stanisław Reymont, *Chłopi* (tom I – *Jesień*) – 4 godz.
8. Poeta o wsi i jej mieszkańcach - Jan Kasprówic, *Z chałupy* (wybrane sonety) – 1 godz.
9. Franciszkańska miłość do świata - Jan Kasprówic, *Hymn św. Franciszka z Asyżu, Nie ma tu nic szczególnego*. Leopold Staff, *O miłości wroga* – 1 godz.
10. Od dekadentyzmu do nietzscheanizmu - Leopold Staff, *Deszcz jesienny, Przedśpiew, Kowal* – 1 godz.
11. „A to Polska właśnie” - Stanisław Wyspiański, *Wesele* – 3 godz.
12. Nowy podział świata – Polska i świat po I wojnie – charakterystyka epoki – 1 godz.
13. Bohaterowie walk o niepodległą Polskę w pieśniach żołnierskich - *My, Pierwsza Brygada, Pierwsza kadrowa, Przybyli ulani* – 1 godz.
14. Kim ma być poeta w wolnej Polsce? - Antoni Słonimski, *Czarna wiosna* (fragmenty) Jan Lechoń, *Herostrates, Bolesław Leśmian, Poeta* – 1 godz.
15. Ugrupowania artystyczne dwudziestolecia międzywojennego w Polsce – 1 godz.
16. Skamandrytów poszukiwanie szczęścia i sposobu na życie - Julian Tuwim, *Wiosna, Ranyjulek, Rzuciłbym to wszystko*, Jan Lechoń, *Pytasz, co w moim życiu*, Julian Tuwim, *Do losu* – 1 godz.
17. Cezarego poszukiwanie tożsamości w wolnej Polsce - Stefan Żeromski, *Przedwiośnie* – 3 godz.
18. W kręgu Skamandrytów. Wierna Bogu i ojczyźnie - Poezja Kazimierza Iłakowiczówny – 1 godz.
19. Poetka miłości - Poezja Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej – 1 godz.

Ocenie podlegają prace kontrolne (jedna w ciągu semestru), a tematy prac słuchacze otrzymują w niniejszym dokumencie. Wypracowanie powinno zajmować dwie strony A4, tj. około 250 słów. Słuchacze wypracowania dostarczają do **20 grudnia 2023 roku** (do p. Dyrektora w siedzibie szkoły pod adresem: ul. Młyńska 40, 83-424 Lipusz lub za pomocą Poczty Polskiej). Nie dopuszcza się innej formy dostarczenia prac.

Słuchacz otrzymuje z pracy kontrolnej ocenę:

Bardzo dobrą - od 91% do 100 % punktów

Dobłą - od 71% do 90 % punktów

Dostateczną - od 51% do 70 % punktów

Dopuszczającą - od 40% do 50 % punktów

Niedostateczną - od 0% do 39 % punktów

Słuchacz otrzymuje ocenę celującą, jeśli wypracowanie napisze na ocenę bardzo dobrą i praca zawierać będzie dodatkowo szczególne walory.

Podstawą oceniania i klasyfikowania słuchacza są egzaminy semestralne przeprowadzane zgodnie ze szkolnym planem nauczania.

Do egzaminu semestralnego dopuszcza się słuchacza, który uczęszczał na obowiązkowe konsultacje oraz uzyskał z prac kontrolnych oceny uznane za pozytywne zgodnie z wewnątrzszkolnym systemem oceniania. W przypadku, gdy słuchacz otrzymał ocenę negatywną z pracy kontrolnej, jest obowiązany wykonać, w terminie określonym przez nauczyciela, drugą pracę kontrolną.

Do egzaminu semestralnego może być również dopuszczony słuchacz, który nie uczęszczał z przyczyn usprawiedliwionych na obowiązkowe konsultacje, jeżeli z wymaganych prac kontrolnych uzyskał oceny uznane za pozytywne zgodnie z wewnątrzszkolnym systemem oceniania. Nieobecność słuchacza na zajęciach zobowiązuje go do uzupełnienia materiału we własnym zakresie.

Słuchacz, który z przyczyn usprawiedliwionych nie przystąpił do egzaminu semestralnego w wyznaczonym terminie, zdaje ten egzamin w terminie dodatkowym, wyznaczonym przez dyrektora szkoły.

Egzamin semestralny z języka polskiego, składa się z części pisemnej oraz ustnej.

Ogólne kryteria ocen z języka polskiego:

Ocenę celującą otrzymuje słuchacz, który:

- posiada wiedzę znacznie wykraczającą poza obowiązujący program nauczania,
- twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania,
- pomysłowo i oryginalnie analizuje omawiane teksty literackie,
- bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach literackich.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje słuchacz, który:

- opanował pełny zakres wiadomości przewidzianych programem nauczania,
- samodzielnie analizuje teksty literackie,
- wykazuje się znajomością terminów i pojęć z dziedziny literatury,
- w wypowiedziach pisemnych i ustnych nie popełnia błędów językowych,
- samodzielnie zdobywa wiedzę.

Ocenę dobrą otrzymuje słuchacz, który:

- opanował w stopniu dobrym wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową,
- samodzielnie analizuje wybrane teksty literackie,
- wykazuje się znajomością i zrozumieniem poznanych pojęć,
- posługuje się poprawnie językiem polskim, ewentualnie z nielicznymi usterkami.

Ocenę dostateczną otrzymuje słuchacz, który:

- opanował w stopniu dostatecznym wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową,
- zna i rozumie podstawowe pojęcia literackie,
- analizuje wybrane teksty literackie o nieskomplikowanej budowie i treści.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje słuchacz, który:

- opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową z nielicznymi brakami,
- samodzielnie lub z pomocą nauczyciela dokonuje analizy tekstów literackich o niewielkim stopniu trudności,
- zna zasady regulujące pisownię polską i rozumie podstawowe pojęcia z zakresu literatury.

Ocenę niedostateczną otrzymuje słuchacz, który:

- nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności wynikających z podstawy programowej,
- nie potrafi wykonać najprostszych analiz tekstów literackich,
- nie radzi sobie ze zrozumieniem najprostszych pojęć z dziedziny literatury,
- popełnia rażące błędy językowe,
- nie wykazuje chęci współpracy z nauczycielem w celu uzupełnienia braków w wiadomościach i umiejętnościach.

Zagadnienia na egzamin ustny:

1. Przedstaw Młodą Polską jako formację kulturową, uwzględniając filozofię, prądy i kierunki artystyczne.
2. Symbolizm w literaturze młodopolskiej. Omów, odwołując się do wybranych utworów.
3. Impresjonizm w literaturze i sztuce modernizmu. Omów na przykładach.
4. Na czym polega nowatorstwo dramaturgiczne „Wesela” S. Wyspiańskiego?
5. Wyjaśnij rolę symboliki w dramacie Wyspiańskiego.
6. Przedstaw cechy stylizacji gwarowej na przykładzie „Chłopów” W. Reymonta.
7. Wyjaśnij pojęcia: modernizm, dekadentyzm, neoromantyzm.
8. Przedstaw katastroficzny obraz końca wieku XIX w hymnie pt. „Dies irae” Jana Kasprowicza
9. Symbolika w „Weselu” S. Wyspiańskiego i jej znaczenia dla wymowy ideowej dramatu.
10. „Wesele” S. Wyspiańskiego – dramatem o polskich marzeniach i polskiej niemocy.
11. Przedstaw dwudziestolecie międzywojenne jako formację kulturową.
12. Grupy poetyckie i ich programy artystyczne w literaturze dwudziestolecia międzywojennego.
13. Wyjaśnij pojęcie awangarda.
14. Przedstaw wybory życiowe głównych bohaterów „Przedwiośnia” Żeromskiego.
15. Zinterpretuj tytuł powieści S. Żeromskiego „Przedwiośnie”.

Tematy prac zaliczeniowych:

1. Przedstaw, odwołując się do „Chłopów” Władysława Reymonta, obraz życia mieszkańców wsi.
2. Omów grupy poetyckie działające w dwudziestoleciu międzywojennym.
3. Wybierz dwa wiersze różnych poetów dwudziestolecia międzywojennego i napisz ich interpretację porównawczą.

Lektura obowiązkowa:

1. Wybrane wiersze następujących poetów: Jan Kasprówic, Kazimierz Przerwa-Tetmajer, Leopold Staff;
2. Stanisław Wyspiański, *Wesele*;
3. Władysław Stanisław Reymont, *Chłopi* (tom I – *Jesień*);
4. Stefan Żeromski, *Rozdziobią nas kruki, wrony...*, *Przedwiośnie*;
5. Witold Gombrowicz, *Ferdydurke* (fragmenty);
6. Wybrane wiersze następujących poetów: Bolesław Leśmian, Julian Tuwim, Jan Lechoń, Maria Pawlikowska-Jasnorzewska, Kazimiera Iłakowiczówna, Julian Przyboś, Józef Czechowicz, Krzysztof Kamil Baczyński, Tadeusz Gajcy;